de raad van de gemeente Westerkwartier
per mail via griffie@westerkwartier.nl

Contactpersoon
E.S. van der Maesen de Sombreff

Kenmerk
1969174634

Zuidhorn
8 juli 2025

Onderwerp
Kwartaalrapportage Huisvesting Statushouders 2025-2

Geachte leden van de raad,

Met deze brief informeren wij u over de taakstelling statushouders. In de vorige kwartaalbrief hebben we u medegedeeld dat we de taakstelling 2023-1 hebben ingehaald. Inmiddels is dat ook het geval voor de taakstelling voor 2023-2. De provincie heeft ons laten weten dat daarmee de indeplaatsstelling voor 2023-2 is vervallen. Dat betekent dat we ons nu kunnen gaan richten op de realisatie van de taakstelling van 2025 en de doorplaatsing van de statushouders die tijdelijk in HAR-locaties verblijven. In deze brief vertellen we u daar meer over.

De opgave voor de komende jaren
Het is goed om de opgave voor de komende jaren te schetsen. Onder de bestaande regelgeving en het landelijk beleid staan we als gemeente aan de lat om jaarlijks ruim 100 statushouders te voorzien van een vorm huisvesting en hen in te burgeren. De jaarlijkse taakstelling was vorig jaar nog fors hoger maar deze is in 2025 naar beneden bijgesteld.

Het op een goede wijze huisvesten van statushouders vraagt om een woningvoorraad aan de zijde van de woningcorporatie die deze aantallen binnen de daarvoor geldende termijn van 10 weken kan absorberen. Dat is nu en ook de komende jaren niet het geval. We hebben als gemeente de ambitie om de sociale woningvoorraad uit te breiden met 500 – 700 woningen.

Het vraagt naar verwachting echter nog een jaar of tien voordat we hier op het gebied van de huisvesting van statushouders daadwerkelijk de vruchten van plukken.

De opgave 2025
De situatie voor het lopende jaar ziet er als volgt uit. De taakstelling voor 2025-I is **55** personen, de taakstelling 2025-2 is **47** personen. In 2025 hebben we dus **102** nieuwe statushouders te huisvesten. Op dit moment heeft het COA een kleine 100 personen aan onze gemeente

gekoppeld (de wachtlijst). 27 hiervan wachten langer dan een jaar op een woning in onze gemeente.

Naast deze nieuwe statushouders moeten we ook de mensen die nu in een HAR verblijven van vervolghuisvesting voorzien. In de 9 HAR-locaties die we momenteel hebben (inclusief de hotels), verblijven 42 statushouders. De totale opgave voor 2025 bestaat dus uit **102** nieuwe statushouders + **42** statushouders die in een HAR verblijven = **144** personen.

Taakstelling 2025-1
Van de taakstelling 2025-1 van 55 personen hebben we op dit moment 0 gerealiseerd, omdat alle plaatsingen tot nu toe hebben meegeteld in de realisatie van de achterstand 2023. We hebben op dit moment zicht op huisvesting van 1 persoon vóór 1 juli. We sluiten daarmee 2025-1 af met een achterstand van 54.

Taakstelling 2025-2
Voor de taakstelling 2025-2 van 47 personen hebben we zicht op de plaatsing van 24 personen in de komende maanden. Dit betekent dat we van de taakstelling 2025-2 nog 23 overhouden. Zodra we deze hebben gehuisvest, kunnen we de achterstand van 2025-1 gaan inlopen.

Oplossingen
Nu we de opgave in beeld hebben, gaan we over naar het duiden van de oplossingen om deze opgave het hoofd te bieden. Daaraan voorafgaand geven we u inzicht in de reguliere huisvesting door Wold en Waard voor de komende periode.

Huizenaanbod Wold en Waard
De reguliere huisvesting van statushouders wordt verzorgd door Wold en Waard. Tot nu toe zijn statushouders preferent, net als een aantal andere spoedzoekers. Tot op heden komen er jaarlijks ongeveer 300 woningen beschikbaar. 30% daarvan wordt voor spoedzoekers bestemd, waaronder dus ook de statushouders. Het gaat dus om 90 – 100 woningen per jaar. In 2024 hebben we in het licht van de indeplaatsstelling door de provincie afspraken met Wold en Waard gemaakt over het aantal woningen dat zij ter beschikking zouden stellen voor de huisvesting van statushouders. In 2024 ging het om 40 reguliere woningen en 10-15 woningen die niet verkocht of gesloopt zouden worden. Voor 2025 gaat het om 30 regulier en 10-15 die niet verkocht of gesloopt worden. Voor de komende jaren moeten nieuwe afspraken worden gemaakt. Dit vindt plaats in het kader van de jaarlijkse prestatieafspraken en dit traject start na de zomervakantie.

Op dit moment gaan we ervan uit dat we de komende jaren van Wold en Waard jaarlijks tussen de 30 en 50 woningen voor statushouders kunnen verwachten. Hoeveel statushouders daarin kunnen worden gehuisvest is in ieder geval afhankelijk van de volgende factoren:

- De samenstelling van het huishouden van de statushouder bij aankomst en de verwachte nareis. Momenteel zijn er veel alleenstaanden en alleengaanden in Nederland.
- Het vrijkomende aanbod van Wold en Waard.

- ◊ De mogelijkheden die Wold en Waard al dan niet biedt om een woning te delen via bijvoorbeeld friendscontracten.

Afgezet tegen de jaarlijkse taakstelling wordt duidelijk dat er langjarig andere vormen van huisvesting nodig zijn om statushouders op tijd van enige vorm van huisvesting te voorzien.

Tot op heden heeft Wold en Waard **18** woningen voor statushouders ter beschikking gesteld. Dat betekent dat we dit jaar nog ongeveer **22 – 27** (12 reguliere + 10-15 sloop/verkoop-woningen) kunnen verwachten. Van deze woningen worden **8** ingezet voor de 25 plaatsingen in de komende maanden. Resteren dus nog voor dit jaar maximaal **19** woningen die we van Wold en Waard kunnen verwachten.

Het is logisch deze woningen zoveel als mogelijk toe te laten wijzen aan de 42 statushouders die momenteel in de HAR verblijven, omdat zij de langst wachtenden zijn. Hiervoor zijn **26** woningen van diverse omvang nodig.

We kunnen in ieder geval vaststellen dat er naast de woningen van Wold en Waard dit jaar ook minimaal **7** andere passende woningen nodig zijn om de mensen in de HAR te laten doorstromen. Daarmee is de taakstelling 2025-1 nog niet volledig ingevuld. Ook hiervoor zijn aanvullende huisvestingsmogelijkheden noodzakelijk. In bestuurlijk overleg van afgelopen week hebben we met Wold en Waard afgesproken om, aanvullend op de afspraken statushouders voor de jaren 2024 en 2025, direct na het reces om tafel te gaan om te zoeken naar structurele oplossingen en concrete afspraken te maken over het inhalen van de achterstand en hoe we, naast de al gemaakte afspraken, de grote vraag structureel kunnen borgen.

De verkenning en gespreksronde met de 41 kernen
We hebben de inwoners van onze gemeente gevraagd om mee te denken en oplossingen aan te dragen voor de huisvestingsopgave statushouders waar we voor staan. Dat gebeurt langs twee kanalen: een gespreksronde met 41 dorpen en een webformulier, waarin inwoners ideeën kunnen aanmelden. Daarnaast ontvangen we ook telefoontjes van inwoners die een aanbod buiten deze twee kanalen willen doen. We bundelen al het aanbod en zijn dit aanbod momenteel van een duiding aan het voorzien. Hieronder geven we getalsmatig een eerste indruk van de opbrengst tot op heden.

De gespreksronde met 41 dorpen wordt uitgevoerd door ikbesluitmee.nl. Inmiddels hebben gesprekken plaatsgevonden met de dorpen Zuidhorn, De Wilp en Lutjegast. De opbrengst van deze gesprekken vindt u hieronder weergegeven:

- ◊ In Zuidhorn zijn twee gesprekken geweest met in totaal 23 aanwezigen. Er volgt nog een derde gesprek later dit jaar, waarvoor zich tot nu toe 5 mensen hebben aangemeld. De twee gesprekken hebben 3 concrete voorstellen op het gebied van huisvesting opgeleverd en 4 voor maatschappelijke begeleiding. Verder zijn er verschillende andere

ideeën uitgewisseld rondom communicatie en het verkrijgen van draagvlak. Er lijkt een basis van draagvlak aanwezig te zijn met een kritische houding richting de gemeente.

- ◊ In De Wilp zijn ook twee gesprekken geweest met in totaal 25 deelnemers. Een derde gesprek volgt later dit jaar en hiervoor hebben zich inmiddels 3 mensen aangemeld. Er is 1 concreet voorstel gedaan op gebied van maatschappelijke begeleiding; er zijn geen voorstellen gedaan voor huisvesting. Er lijkt weinig draagvlak te zijn voor de huisvesting van statushouders. Men vindt het dorp te klein om een bijdrage te kunnen leveren; er zijn geen voorzieningen en er wonen naar verluidt al 6 gezinnen.
- ◊ In Lutjegast hebben twee gesprekken plaatsgevonden met in totaal 9 personen. Er is 1 concreet voorstel gedaan voor huisvesting en 4 voorstellen voor maatschappelijke begeleiding. Benadrukt wordt dat moet worden gekeken naar aantal in relatie tot de grootte van het dorp en dat een goede begeleiding noodzakelijk is.

De resterende kernen worden na het zomerreces benaderd. Een nadere duiding van de opbrengsten ontvangt u in de volgende kwartaalbrief.

Een reactieformulier op de website van de gemeente is opengesteld op de informatiepagina over de huisvesting van statushouders. Via dit webformulier hebben we tot op heden 41 suggesties ontvangen, die variëren van een aanbod om mee te denken tot concrete aanbiedingen van woningen, bedrijfsruimten en bouwkavels. Veel van de oplossingen vragen om nader onderzoek, ook in relatie tot bestaand beleid op het gebied van woningdelen, woning splitsen, wonen op bedrijventerreinen en dergelijke. Dit onderzoek wordt momenteel uitgevoerd en we komen op de uitkomsten daarvan bij u terug in de volgende kwartaalbrief.

HAR
We beschikken momenteel over 9 HAR-locaties, inclusief de twee hotels die de laatste 16 van de taakstelling 2023-2 tijdelijk opvangen. Op deze locaties verblijven in totaal 42 status-houders. 6 van de locaties zijn in ieder geval tot het einde van het jaar beschikbaar en 3 locaties tot oktober. Vanuit de opbrengst van de uitvraag aan de inwoners van Westerkwartier destilleren we aanvullende HAR-mogelijkheden, zodat we deze kunnen inzetten indien nodig.

Woningen kopen
We hebben hierop een financiële verkenning uitgevoerd ten behoeve van de haalbaarheid. Verder hebben we tot op heden nog geen aanvullende actie ondernomen. We gaan de mogelijkheden voor de aankoop van woningen in de komende weken verder uitwerken en informeren u in de volgende kwartaalbrief hier nader over.

Flexwoningen
Momenteel hebben we twee locaties waar we flexwoningen voorzien. Het gaat om respectievelijk 10 en 15 woningen (in totaal 25), waarvan 20 bestemd voor statushouders. In het kader van de bestuursovereenkomst streven we naar 50 flexwoningen en dat aantal kan gezien de langjarige opgave ook wel nodig zijn. We brengen momenteel aanvullende

mogelijkheden in beeld. Zo worden ons verschillende bouwkavels aangeboden die mogelijk hiervoor kunnen worden ingezet. We informeren u in de volgende kwartaalbrief hier nader over.

Eigen Vastgoed
We brengen de mogelijkheden hiervan in beeld. We werken deze mogelijkheden ook de komende tijd verder uit. Verder zijn we in gesprek met De Zijlen over hun wens om de (kantoor)panden die zij verlaten tijdelijk aan ons ter beschikking te stellen voor nader te bepalen gebruik.

Regionale Doorstroomlocaties van gemeenten Pekela en Opsterland
We hebben contact gelegd met de gemeente Opsterland. Deze gemeente bereidt de realisatie van opvangplekken voor en deelt deze met gemeenten Smallingerland en Weststellingwerf. Mogelijk is hier ook ruimte voor tijdelijke opvang van statushouders van de gemeente Westerkwartier. Het wordt een zogenaamde 'gebruiksconstructie': een kamer met gedeelde faciliteiten. In dat geval is geen sprake van huur en huurtoeslag. De gemeente Opsterland verzorgt de begeleiding van de statushouders en factureert de koste daarvan aan de gekoppelde gemeente. We verkennen deze mogelijkheid de komende tijd nader.

De gemeente Pekela heeft 34 woningen in een Regionale Doorstroomlocatie beschikbaar voor gemeenten in de provincie Groningen. Deze woningen kunnen worden gehuurd. De gemeente Pekela stelt als voorwaarde dat deze woning moet worden bewoond door (leden van) één huishouden. Bij gebruik van deze woningen moeten de statushouders in de gekoppelde gemeente (in dit geval Westerkwartier) worden ingeschreven, wat als consequentie heeft dat voor de woning geen huursubsidie kan worden aangevraagd. Dit vraagt om aanvullende financiering van de gemeente van € 5.000 per woning per jaar. De gemeente Pekela ziet deze opvang met name geschikt voor buurgemeenten, in verband met de te bieden begeleiding. Deze wordt niet door Pekela verzorgd maar door de gekoppelde gemeente.

Wij vertrouwen u met deze brief een update te hebben gegeven van de stand van zaken met betrekking tot de huisvesting van statushouders. Zodra wij nieuwe informatie hebben dan informeren wij u daarover.

Met vriendelijke groet,

burgemeester en wethouders van de gemeente Westerkwartier,

A. van der Tuuk, burgemeester
R. Kleijnen, secretaris